

ПОЗНАНИЯ НА СТУДЕНТИТЕ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ МЕДИЦИНСКА СЕСТРА ОТНОСНО АДЕКВАТНО ПОВЕДЕНИЕ ПО ВРЕМЕ НА ТЕРОРИСТИЧЕН АКТ

Кристина Радусева, Петя Димитрова

Научен ръководител: Анна Георгиева

Медицински университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна,
Факултет по обществено здравеопазване, Катедра „Здравни грижи“

KNOWLEDGE OF NURSE STUDENTS ABOUT THE PROPER BEHAVIOR DURING A TERRORIST ACT

Krystina Radusheva, Petya Dimitrova

Advisor: Anna Georgieva

Medical University „Prof. Paraskev Stoyanov“ - Varna, Faculty of Public Health,
Department „Health care“

РЕЗЮМЕ

Увод: Въпросите, свързани с адекватните медицински действия по време на терористичен акт, в последните години се очертават като особено актуални. В терористичните организации, които непрекъснато нарастват, се влагат много средства и затова борбата с тях и с последиците от техните атаки е особено трудна. Във връзка с това е необходимо медицинските специалисти да притежават знания и умения относно адекватно поведение по време на терористичен акт.

Цел: Да се проучат познанията на студентите от специалност „Медицинска сестра“ относно адекватно поведение по време на терористичен акт.

Материал и методи: Приложен е анкетен метод (пряка групов анонимна анкета) и анализ на литературни източници. Изследвано е мнението на 50 студенти от трети курс, на специалност Медицинска сестра в Медицински университет- Варна, през януари 2016г.

Резултати и обсъждане: Резултатите отразяват мнението на анкетираните бъдещи медицински сестри относно притежаваните от тях познания, свързани с адекватно поведение по време на терористичен акт. По-голямата част от анкетираните, демонстрират знания, свързани с основните действия при оказване на помощ. Болишинството от респондентите позна-

ABSTRACT

Introduction: The issues related to adequate medical actions during a terrorist act in recent years emerged as particularly relevant. In the terrorist organizations that continually increase, a lot of money is invested and therefore combating the consequences of their attacks is particularly difficult. In this regard it is necessary that healthcare professionals possess knowledge and skills for proper behavior during a terrorist act.

Objective: To investigate nurse students' knowledge of the proper behavior during a terrorist act.

Material and Methods: Attached is the questionnaire method (direct group anonymous survey) and analysis of the literature. The opinion of 50 third-year nurse students at the Medical University of Varna was explored in January 2016.

Results: The results reflect the opinions of the respondents, future nurses, on their holdings of knowledge concerning proper behavior during a terrorist act. The majority of respondents demonstrate knowledge related to key actions in assistance. They know the basic categories of victims and the rules for sorting.

Conclusion: The data from the study show that despite the demonstrated knowledge, students are self-critical to their preparation. This necessitates a study of their attitudes on advanced training on the issue.

Keywords: nurse, knowledge, students, terrorist act

ват основните категории пострадали и правилата за тяхното сортиране.

Заключение: Данните от проведеното проучване доказват, че въпреки демонстрираните познания, студентите са самокритични към подготовката си. Това обуславя необходимостта от проучване на техните нагласи относно целенасочено обучение по проблема.

Ключови думи: медицинска сестра, познания, студенти, терористичен акт

ВЪВЕДЕНИЕ

Въпросите, свързани с адекватните медицински действия по време на терористичен акт в последните години се очертават като особено актуални. В терористичните организации, които непрекъснато нарастват, се влагат много средства и затова борбата с тях и с последиците от техните атаки е особено трудна (5,6). Медицинското осигуряване на населението при ликвидиране на последиците от посочените явления е основна задача на националното здравеопазване в условията на кризи. Международната и национална практика показват, че то има не само хуманни измерения, но и икономически такива, тъй като ефективното му функциониране допринася за намаляване на загубите и разходите (човешки, материални и финансови) на обществото чрез снижаване на смъртността или трайното инвалидизиране сред пострадалата част (4). Във връзка с това е необходимо медицинските специалисти да притежават знания и умения относно адекватно поведение по време на терористичен акт.

Целта на настоящото изследване е да се проучат познанията на студентите от специалност Медицинска сестра относно адекватно поведение по време на терористичен акт.

МАТЕРИАЛИ И МЕТОДИ

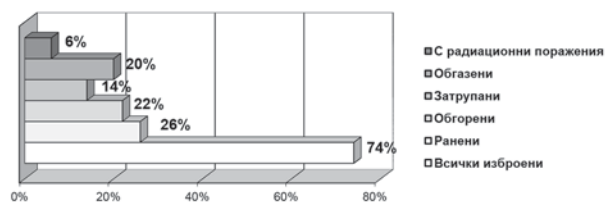
Приложен е анкетен метод (пряка групов анонимна анкета) и анализ на литературни източници. Изследвано е мнението на 50 студенти трети курс, специалност Медицинска сестра в Медицински университет- Варна, през януари 2016г.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Резултатите отразяват мнението на анкетираните бъдещи медицински сестри относно прите-

жаваните от тях познания, свързани с адекватно поведение по време на терористичен акт.

Основните категории пострадали, определени на основата на международен и собствен опит от редица автори, в зависимост от водещия увреждащ фактор на бедствието, са: ранени, обгорени, затрупани, измръзнали, удавници, обгазени и пострадали с радиационни поражения (2,4). Болшинството от респондентите познават основните категории пострадали (74%). Останалата, относително малка част от студентите посочват отделни категории, като ранени (26%), обгорени (22%), затрупани (14%), обгазени (20%) и с радиационни поражения (6%) (Фиг. 1).

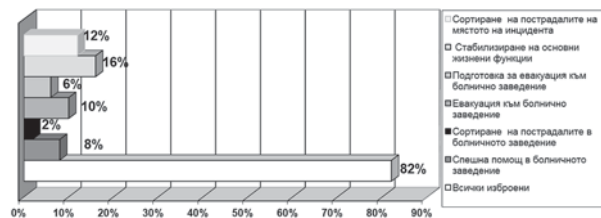

Фиг. 1. Познания на студентите относно основните категории пострадали

Познаването на основните категории пострадали е от съществено значение за своевременно планиране и оказване на адекватна медицинска помощ.

Приблизително една шеста от изследваните лица считат, че при оказване на помощ при терористичен акт трябва да се предприеме стабилизиране на основни жизнени функции (16%), а една десета от тях посочват като основни дейности сортиране на пострадалите на мястото на инцидента (12%) и евакуация към болнично заведение (10%). Сравнително малка част от студентите наблягат върху подготовка за евакуация към болнично заведение (6%), сортиране на пострадалите в болничното заведение (2%) и спешна помощ в болничното заведение (8%).

По-голямата част от анкетираниите (82%) демонстрират отлични знания, свързани с основните действия при оказване на помощ при терористичен акт, като посочват необходимостта от предприемане на всички изброени действия (Фиг. 2).

Фиг. 2. Познания на студентите относно основните действия при оказване на помощ при терористичен акт

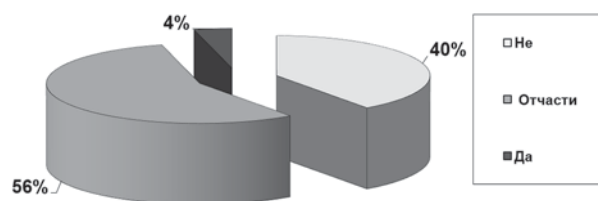
Медицинската сортировка се явява специфичен отговор при работа на медицинската система в екстремални условия, при които има разминаване между потребните медицински ресурси и налични такива (3). Тя има за цел да осигури най-голям шанс за оцеляване на тежко пострадалите, да насочи нуждаещите се към правилните лечебни заведения, да даде приоритет при транспортиране и обслужване на тежко пострадалите, да включи здравите и леко ранените в процеса на взаимопомощ (1,8). Принципът на сортирането (триажа) е свързан с разпределението на ранените и болните по групи в зависимост от спешността на помощта, от която се нуждаят (3,4).

Системите за маркиране на пострадалите често са регулярни или унифицирани от всяка държава (7). С различни цветове се обозначава определена категория пострадали:

- Черен - загинали на място или умиращите без шанс за оцеляване
- Червен - тежко пострадали, нуждаещи се от спешна помощ до 30 мин.
- Жълт - тежко пострадали с отложена мед. помощ за няколко часа
- Зелен - Движещи се самостоятелно и с леки наранявания (3,7).

Бременни и деца до 14 г. трябва да се маркират с червен цвят, независимо от състоянието им. Може да се въведат и допълнителни маркировки – за биологична, химична и радиационна контаминация, баркодове за електронно проследяване (7).

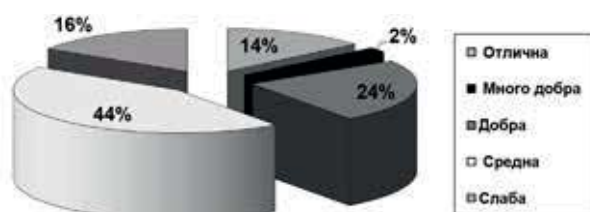
По-голямата част от анкетираниите посочват, че познават отчасти четирите основни сортировъчни групи на пострадалите (56%). Същевременно 4% от студентите са напълно запознати, а

Фиг. 3. Познания на студентите относно основните сортировъчни групи на пострадалите при терористичен акт

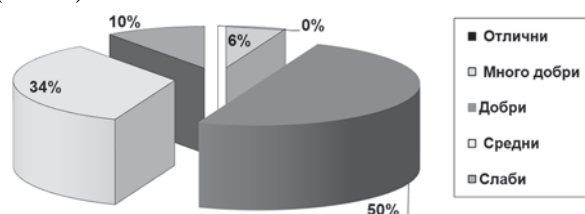
останалите считат, че не притежават знания по въпроса (40%). (Фиг. 3).

Помолени да направят самооценка на теоретичната си подготовка за оказване на медицинска помощ при терористичен акт, една седма от студентите я определят като отлична (14%), съвсем малка част, като много добра (2%) и една четвърт като добра (24%). Приблизително половината от анкетираниите считат, че притежават средна теоретична подготовка (44%) по проблема, а приблизително една шеста от тях – слаба (16%) (Фиг. 4).

Фиг. 4. Самооценка на студентите за теоретичната им подготовка за оказване на медицинска помощ при терористичен акт

Във връзка с посочените резултати за нас представляваше интерес и самооценката на бъдещите медицински сестри за практическите им умения за оказване на медицинска помощ при терористичен акт. Прави впечатление, че нито една от бъдещите сестри не оценява практическите си умения по проблема като отлични, едва 6% ги определят като много добри, една трета от студентите ги оценяват като средни, а една десета като слаби. Половината от анкетираниите обаче считат, че са формирали добри умения за оказване на медицинска помощ при терористичен акт (Фиг. 5).

Фиг. 5. Самооценка на студентите за практическите им умения за оказване на медицинска помощ при терористичен акт

Посочените резултати свидетелстват за самокритичност на изследваните бъдещи медицински сестри по отношение на тяхната теоретична и практическа подготовка във връзка с оказване на медицинска помощ при терористичен акт.

ИЗВОДИ

Данните от проведеното проучване доказват, че въпреки демонстрираните познания, студентите са самокритични към подготовката си. Това обуславя необходимостта от проучване на техните нагласи относно целенасочено обучение по проблема.

ЛИТЕРАТУРА

1. Драгнев Д. и кол. Справочник по медицина на бедствените ситуации. София: Класик Дизайн; 2004.
2. Колев Н, Димитров А, Спасов К. Проблеми на първичната медицинска помощ при бедствия. 2015. http://voenenlekar.blogspot.bg/2015/05/blog-post_17.html.
3. Колев Н. За спешната помощ – сериозно и не съвсем. 2015. <http://voenenlekar.blogspot.bg/2015/09/blog-post.html>
4. Колев Н, Чупетловски С, Узунов С, Димитров А. Медицинско осигуряване на населението при ликвидиране на последиците от кризи от невоенен характер. Изд. София: Военно издателство; 2008.
5. Медицински университет – Варна, МУ-Варна обучава първите в България спец екипи по антитероризъм, 2014, <http://mu-varna.bg/BG/Pages/antipak.aspx>
6. Медицински университет – Варна, Нараства необходимостта от обучение на студентите по медицина и координиране на държавните институции за справяне с терористични заплахи, 2015, <http://mu-varna.bg/BG/Pages/mu-varna-antiterorizym.aspx>
7. Радева Н, Романова Хр, Пантелеева М. Медицинска сортировка и необходима организация при бедствени ситуации. Известия на съюза на учените – Варна. 2013; 2(8): 54-57.
8. Тонев Ст. Терминологичен речник по медицина на катастрофите. София: Ирита; 2012.

Адрес за кореспонденция:

Кристина Радушева
гр. Варна, бул. „Цар Освободител“ № 84
e-mail: anngebg@gmail.com